

U kunt **per maand 3 artikelen gratis** lezen.

Of neem een **abonnement** en krijg **onbeperkt** toegang tot **alle artikelen** van Knack.

Abonneer u nu Ik ben al abonnee

Waarom heerst er geurwoordschaarste in onze westerse contreien?

Nathalie Le Blanc redactrice Knack Weekend

29/08/17 om 21:00 - Bijgewerkt op 02/09/17 om 15:30

Uit Knack Weekend van 30/08/17

In het Nederlandse vocabulaire bestaan er amper woorden die specifieke geuren omschrijven. Hoe komt dat en is dat overal ter wereld zo? Onze redactrice Nathalie Le Blanc zocht het uit.

© iStock

"Kers. Ik ruik kers."

De man aan het tafeltje naast mij heeft net zijn neus diep in zijn wijnglas gestoken en kijkt nu ernstig naar zijn tafelgenoot. Die schudt het hoofd. "Pruimen. En een zachte toets van leder."

Ik mag me dan weleens ergeren aan het rare taalgebruik van wijnkenners, maar ik begrijp hun probleem. Ik ben namelijk een snuffelaar. Boeken, groenten en de nieuwe collectie van mijn favoriete kledingmerk, ik heb ze niet alleen betast maar ook geroken voor ze in mijn

winkelmandje belanden. Maar net als de wijnliefhebbers heb ik het meestal moeilijk om uit te drukken hoe ze precies ruiken.

Logisch, stelt **Asifa Majid**, professor taal, communicatie en culturele cognitie aan de Radboud Universiteit in Nijmegen. Bijna al onze zintuigen hebben een bijpassende abstracte woordenschat. Een aardbei is rood, zacht en zoet. Gras is groen en ritselt. Maar het Nederlands heeft amper woorden om geuren te omschrijven. De meeste termen die we gebruiken om uit te leggen wat we ruiken, verwijzen naar iets anders.

Delen

In het Maniq omschrijft mi danow onder andere de geur van paddenstoelen, schimmel, rot hout, oude hutten en dierenbotten

Kers en pruim zijn vruchten. Zoet en ranzig zijn smaken. Jasmijn is een bloem. Scherp, smerig en fris zijn toestanden. Het enige Nederlandse *geurwoord* is volgens Majid muf. Het Nederlands is overigens geen uitzondering. Ook het Engels heeft maar drie *geurwoorden*: *stinky*, *fragrant* en *musty*. En de eerste twee omschrijven eerder de subjectieve ervaring van degene die ruikt dan de geur zelf. Die *geurwoordschaarste* is volgens westerse wetenschappers te wijten aan het feit dat geur een beetje een B-zintuig is voor onze soort. De Duitse fysioloog **Hans Henning** concludeerde in 1916 zelfs dat olfactorische abstractie onmogelijk is.

Niets van, ontdekten Asifa Majid en haar collega **Niclas Burenhult** van het Max Planck Instituut. Dat westerse talen geen vocabulaire voor geur ontwikkeld hebben, wil niet zeggen dat ze dat elders in de wereld ook niet gedaan hebben. Hun team deed linguïstisch onderzoek in twee Aziatische gemeenschappen, de nomadische Jahai uit Maleisië en de Thaise Maniq. Terwijl wij in het Nederlands omwegen maken om geuren te omschrijven, hebben de Jahai twaalf *geurwoorden* die even accuraat zijn als kleuren in onze taal. Zoals wij een tomaat omschrijven als rood, zo omschrijven de Jahai de geur van een marter als *ltpit*. Pas op, *ltpit* is niet alleen de geur van die specifieke marter, maar ook die van een bepaalde zeep, parfum of rijp fruit én de intens geurende doerian, de in die streken zeer populaire vrucht. In het Maniq omschrijft *mi danow* onder andere de geur van paddenstoelen, schimmel, rot hout, oude hutten en dierenbotten. Het rijke *geurvocabulaire* van deze talen zou volgens Majid weleens gelinkt kunnen zijn aan het feit dat die volkeren uitzonderlijk goed zijn in het herkennen van geuren. Ze vertelde aan het Amerikaanse maandblad The Atlantic dat de Jahai tijdens het bloesemseizoen van de asarum vlotjes het onderscheid konden maken tussen de geur van de bloem, de stengel en een gebroken stengel. En misschien is er ook wel een link naar de omgeving. De Maniq hebben met *hamis* bijvoorbeeld een *geurwoord* voor 'het ruikt zonnig'. Handig, in het warme Thailand.

Niet alleen wil ik nu graag een vertalend woordenboek Jahai of Maniq-Nederlands, ik begin alvast ook te broeden op een woord voor de oer-Belgische geur van frituur op nat asfalt.

Suggesties op een gele briefkaart.

Odors are expressible in language, as long as you speak the right language, Asifa Majid en Niclas Burenhult, november 2013.

Versturen via e-mail

Advertentie

Heeft u een vermogen van € 350.000? Lees nu over wanneer u met pensioen kunt. Download nu Pensioen dichtbij?

Met nieuwe banden loopt alles op rolletjes! Tijdelijk 30% korting op alle banden. 30% korting op banden

Met de Fiat 500 schakel je nu gratis over naar een automaat t.w.v. € 1.000. Fiat 500 actie.

Beerwulf heeft verschillende bieren uit Amsterdam geselecteerd. Ontdek de Amsterdam Pack. Jouw stad, jouw bieren.

Gerelateerde artikelen

[Van verlegen boekenwurm naar nieuwsanker, een gesprek met Marie Niasse \(29\): 'Je kan je leven niet plannen'](#)

'Soms droom ik van een wereld zonder sleutels, zoals ik droom van liefde die blijft duren'

Recuperatieleder vervangt stoffen zetelbekleding in tram en bus

Ecover zet plastic soup om in nieuwe Ocean Plastic Bottle

Heerlijke Brusselse wafels aan zee: zeven adressen

Waarom je waarschijnlijk niet racistisch bent, maar dit toch even moet lezen

Voor u

Van Sugarpill tot Beauty Bakerie: hoe kleine labels zoete broodjes bakken in make-upland

Uitstekende culinaire adressen in Roeselare, Kortrijk en Gent

Marokkaanse stad Fez herleeft dankzij grootscheepse opknapbeurt

Feminisme door goedkope ketens - wat heb je (daar) eigenlijk aan?

Design September: deze activiteiten verdienen een plekje in je agenda

Raadsels van fauna & flora

Muscadet: meer dan mosselwijn

Magisch realisme in Marrakech

Vier nieuwe hotels in België

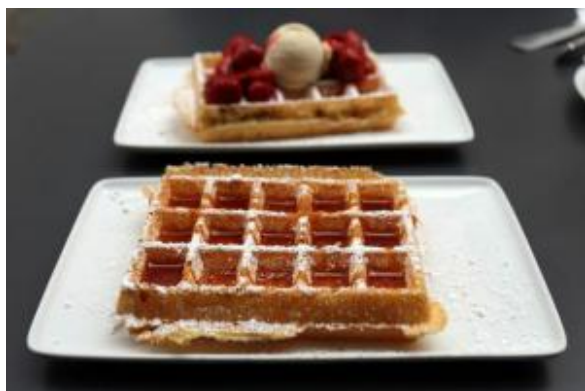
Westerse sweatshops: 3 pond per uur in Leicester

Nederlands sterrenrestaurant vernietigt topwijnen na brand in mergelgrotten

Huizen met een geur

Heerlijke Brusselse wafels aan zee: zeven adressen

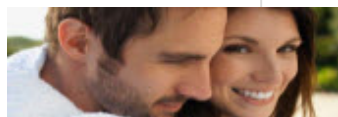

Alison van Autreve

Onze partners

PARSHIP

Dating met Parship

Vind de partner die echt bij je past.

GYMGLISH

Engelse lessen met Gymglish

7 dagen gratis cursus engels.

GYMGLISH

Cursus Frans Online

De eenvoudigste en leukste manier om frans te leren. 7 dagen Gratis

SARENZA.BE

Summer Deals!

Gratis levering en retour

Deze website maakt gebruik van cookies om uw gebruikservaring te verbeteren. Door verder te surfen, stemt u in met ons cookie-beleid. [Meer info](#)